

Διαχείριση των Web Sites Βιβλιοθηκών
The Libraries' Web Sites: Management Issues

* Η εισήγηση αυτή είναι διαθέσιμη σε powerpoint, στο web site της βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας (Βλέπε <http://www.lib.uom.gr>)

ΠΕΡΙΛΗΨΗ Οι ευκαιρίες που προσφέρονται από το Web είναι πολλές και εξαιρετικά ενδιαφέρουσες. Οι περισσότερες Βιβλιοθήκες έχουν τώρα υπερβεί την φάση όπου το να έχουν απλώς μία τοποθεσία Web είναι καινοτομία, και ξεκινούν να κάνουν την καλύτερη χρήση αυτής της ευκαιρίας ανακαλύπτοντας τι πραγματικά χρήσιμες υπηρεσίες μπορούν να παρέχουν. Τα επόμενα δύο ή τρία χρόνια η ανάπτυξη θα είναι ραγδαία.

Πολλές Βιβλιοθήκες δημιουργούν Web sites για να εξυπηρετήσουν ένα ευρύ φάσμα σκοπών. Υπάρχει ένας αριθμός από ζητήματα και τακτικές που σχετίζονται με την δημιουργία και την διατήρηση μιας επαγγελματικής Web site μέσα στο πλαίσιο της στρατηγικής προσέγγισης σχεδιασμού της ανάπτυξης της Web site. Ξεκινώντας με την ερώτηση «Πρέπει να έχουμε μία Web site;», περιγράφονται τα στάδια της διαδικασίας, συμπεριλαμβάνοντας: τον προσδιορισμό των στόχων και αντικειμένων, την ανάλυση των αναγκών των χρηστών, την επιλογή του περιεχομένου και των υπηρεσιών που θα συμπεριληφθούν, την συγγραφή και ανάπτυξη του περιεχομένου, την ανάπτυξη της πληροφοριακής αρχιτεκτονικής, τα βοηθήματα πλοήγησης, τον σχεδιασμό της οπτικής απεικόνισης της Web site, τα metadata, την εγκατάσταση των ολοκληρωμένων σελίδων σε Web server, την δοκιμή και τις τροποποιήσεις, την καταχώρηση στις μηχανές αναζήτησεως και στους καταλόγους, την δημοσιοποίηση και την προβολή, την συνεχιζόμενη συντήρηση, και την συνεχιζόμενη επιτήρηση και αξιολόγηση της Web site. Η στρατηγική διαδικασία σχεδιασμού προσφέρει ένα πλαίσιο εργασίας διαμέσου του οποίου εκτιμώνται οι πολλές τακτικές που σχετίζονται με την ανάπτυξη και διατήρηση της Web site, καθώς και η κατανόηση των σχέσεων μεταξύ τους.

Γιατί αναπτύσσονται κανόνες management των Web sites? Παρέχουν απαντήσεις σε ζητήματα όπως: λεπτομέρειες για τις προσφερόμενες υπηρεσίες, επικοινωνιακές λεπτομέρειες, και τι θα εμφανίζεται σε κάθε σελίδα. Πολιτικές σχετικές με αυτά τα ζητήματα, όπως ποιος έχει δικαιώματα πρόσβασης, διάταξη και σχεδιασμός σελίδας, οργάνωση αρχείων και μέριμνα για συντήρηση, περιλαμβάνονται στους κανόνες αυτούς. Οι οποίοι λειτουργούν ως αναφορές για το προσωπικό της βιβλιοθήκης και τους πελάτες. Οι κανόνες αυτοί παρέχουν την δυνατότητα της παρακολούθησεως των εξελίξεων, δίνουν μία καθαρή κατεύθυνση για το τύπο των πληροφοριών που τοποθετούνται στην Web site τώρα όπως επίσης και στο μέλλον, και επίσης, δίνουν την δυνατότητα επισήμανσης της ανάγκης για έναν ειδικό Web site Manager.

ABSTRACT *The opportunities offered by the Web are wide and exciting. Most libraries have now got beyond the phase when just having a site is a novelty, and they are starting to really make the best use of the opportunity discovering what really useful services can be provided. There will be a lot of development over the next two or three years.*

Many libraries are creating Web sites, to serve a wide range of purposes. There is a number of issues and tasks associated with creating and maintaining a professional Web site, within the context of a strategic planning approach to Web site development. Beginning with "Should we have a Web site?", the stages of the process are outlined, including identification of aims and objectives, analysis of user needs, selection of content and services to be included, writing or developing the content, developing the information architecture, navigational aids, visual design of the Web site, metadata, mounting the completed pages on a

Web server, testing and modifications, listing with search engines and directories, publicity and promotion, ongoing site maintenance, and ongoing-monitoring and evaluation of the Web site. The strategic planning process provides a useful framework through which to view the many tasks associated with Web site development and maintenance and to conceptualize their relationship to one another.

Why develop your own web site management guidelines? They provide answers to issues such as the details of services offered, contact details, and what will appear on each page. Policies regarding these issues, such as who has access rights; page layout and design; organization of files and provision for maintenance are addressed in your guidelines, which serve as a reference for library staff and clients. The guidelines keep you on track, give you a clear direction for the type of information you are placing on your Web site now as well as in the future and they also enable you to illustrate the need for a dedicated Web site manager.

Οι web sites των Βιβλιοθηκών χρησιμοποιούνται για να προάγουν τη βιβλιοθήκη και τις υπηρεσίες της, να εφοδιάζουν με τρέχουσες πληροφορίες τους χρήστες, να παρέχουν πρόσβαση online καθώς και σε CD-ROMs, να δίνουν τη δυνατότητα σε απομακρυσμένους χρήστες πρόσβασης στον κατάλογο της βιβλιοθήκης, και να βοηθούν τους χρήστες της βιβλιοθήκης να εξερευνούν το Internet. Μία web site είναι μία επένδυση σε χρόνο και χρήμα, και ο σχεδιασμός της πρέπει να εξασφαλίζει ότι η Βιβλιοθήκη ωφελείται από αυτή την επένδυση.

Οι κανόνες του management τεκμηριώνουν τους λόγους πίσω από τη δημιουργία της web site, και καταπιάνονται με τις ανάγκες των χρηστών μέσω της ανάλυσης αναγκών. Αυτοί οι κανόνες όχι μόνο επιτρέπουν την συνεχιζόμενη συντήρηση της web site, αλλά την παρακολούθηση των νέων εξελίξεων, δίνουν την καθαρή κατεύθυνση των τύπων των πληροφοριών που τοποθετούμε στην web site μας τώρα, όπως και στο μέλλον, και μας βοηθούν να προσδιορίσουμε τις πηγές μας.

Τα θέματα που μας απασχολούν κατά την διαδικασία του Web site Management είναι τα ακόλουθα:

1) Στόχοι και Αντικείμενα: Η αποστολή ενός οργανισμού όπως η Βιβλιοθήκη, εφοδιάζει τη βάση για την ανάπτυξη στόχων και αντικειμένων για την Web site. Αυτό προϋποθέτει μια ανάλυση της αποστολής (αν υπάρχει), των στόχων και των αντικειμένων της Βιβλιοθήκης και τον βαθμό στον οποίο μπορούν να υποστηριχθούν ή να επιτευχθούν δια μέσου της web site της Βιβλιοθήκης.

2) Συγκεκριμένοι σκοποί βασισμένοι στις ανάγκες των χρηστών: Η ανάλυση αναγκών είναι σημαντική γιατί δηλώνει ποιοι είναι οι χρήστες μας και τι υπηρεσίες χρειάζονται. Αυτό που ανακαλύπτουμε κάνοντας τις αναλύσεις αυτές είναι η ποικιλία των χρηστών, η οποία έχει αντίκτυπο στον σχεδιασμό της web site γιατί ο κύριος λόγος για δημιουργία της είναι η πιο αποτελεσματική διανομή των πληροφοριών και η προσφορά καλύτερης πρόσβασης των χρηστών στις υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης. Οι πιθανοί χρήστες της web site πρέπει να αναγνωριστούν και να προσδιοριστούν οι ανάγκες τους.

Όπως συμβαίνει συνήθως, οι ανάγκες αυτών των ομάδων είναι παρόμοιες όσον αφορά τη θεματική κάλυψη, αν και διαφορετικές όσον αφορά τις ειδικές εφαρμογές. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την ανάπτυξη διαφορετικών

τμημάτων της web site. Μια άλλη διάσταση που πρέπει να μελετηθεί είναι το είδος της πρόσβασης στο Internet την οποία οι υποψήφιοι χρήστες θα έχουν.

3) Προσδιορισμός του περιεχομένου και των υπηρεσιών: Είναι απαραίτητο σε μία Βιβλιοθήκη να υπάρχει σαφής πολιτική για το περιεχόμενο που θα παρέχεται διαμέσου της web site. Θα πρέπει αποφάσεις να ληφθούν για τις πληροφορίες που θα παρέχονται γύρω από τον οργανισμό, την κάλυψη των θεμάτων, την επιλογή και την αξιολόγηση των συνδέσμων και του περιεχομένου και υπηρεσιών που δημιουργούνται εξωτερικά του οργανισμού, τα ποιοτικά standards, την ανάληψη ευθυνών για το περιεχόμενο και υπηρεσίες, την οποιαδήποτε χρήση φιλτραρίσματος και την κατοχύρωση της πνευματικής ιδιοκτησίας. Οι επιδιώξεις της web site και οι ανάγκες του επιδιωκόμενου κοινού ή των χρηστών προσφέρουν τη βάση για ανάπτυξη πολιτικής και για αποφάσεις που αφορούν το περιεχόμενο.

Οι Βιβλιοθήκες πρέπει να παίξουν ένα περισσότερο ενεργητικό ρόλο στην ανάπτυξη του περιεχομένου και στη συγκέντρωση ανόμοιων πηγών σε εποικοδομητικές παρουσιάσεις. Περισσότερη σκέψη απαιτείται για το πώς οι πληροφορίες θα τοποθετηθούν μαζί. Οι Βιβλιοθήκες συχνά οργανώνουν τις πληροφορίες τους αλφαβητικά ή κατά τύπο υλικού, όταν οι χρήστες θέλουν θεματικού προσανατολισμού οργάνωση.

4) Συγγραφή και ανάπτυξη του περιεχομένου: Πολλοί οργανισμοί δεν κατανοούν ότι «γράφοντας για το web» είναι πραγματικά συγγραφική δραστηριότητα. Προϋποθέτει καλές συγγραφικές επιδεξιότητες και μερικές φορές δημοσιογραφικές δεξιότητες. Υπάρχει ένας αριθμός ζητημάτων που θα πρέπει να ληφθούν υπ' όψιν σε σχέση με τη συγγραφή για το web. Ποιοι είναι οι πιθανοί χρήστες της ιστοσελίδας (ή ενός συγκεκριμένου μέρους της); Τι επίπεδο και είδος γλώσσας θα απευθύνεται σε αυτούς; Θα πρέπει η συγγραφή της web site να είναι τυπική ή άτυπη; Θα πρέπει να είναι διαφορετική από την συγγραφή των έντυπων εκδόσεων του οργανισμού (σε όρους επιπέδου, style, και τόνου); Αν το τελευταίο είναι γεγονός, τότε υλικό από τις έντυπες εκδόσεις του οργανισμού θα πρέπει να ανασυνταχθεί για το web.

5) Ανάπτυξη της πληροφοριακής αρχιτεκτονικής: Ο όρος «πληροφοριακή αρχιτεκτονική» χρησιμοποιείται για να περιγράψει τους τρόπους με τους οποίους οι πληροφορίες μπορούν να οργανωθούν και να παρουσιαστούν για να καλύψουν τις ανάγκες των χρηστών. Στο web, υπάρχουν δύο κυρίως επίπεδα πληροφοριακής αρχιτεκτονικής: α) Η οργάνωση των πληροφοριών στο site σαν σύνολο, και β) Η οργάνωση των πληροφοριών μέσα στις επί μέρους σελίδες της web site. Η αρχιτεκτονική της πληροφορίας περιλαμβάνει την ανάπτυξη ταξινόμησης ή διάρθρωσης της web site, τον καθορισμό σχέσεων μεταξύ των τμημάτων και των σελίδων της και την ανάπτυξη της δομής του περιεχομένου σε κάθε μία από τις σελίδες.

6) Ανάπτυξη εργαλείων πλοήγησης για τους χρήστες: Τα εργαλεία πλοήγησης για τους χρήστες προσφέρουν υποκειμενική αρχιτεκτονική της πληροφορίας ευκολονόητη για αυτούς, και τους βοηθούν να εργαστούν με λογική κατεύθυνση δια μέσου του web. Βοηθούν επίσης τους χρήστες να

διατηρούν ένα νοητό χάρτη του πού βρίσκονται μέσα στην web site, και πως τα διαφορετικά τμήματα και σελίδες της σχετίζονται μεταξύ τους. Τα εργαλεία πλοήγησης περιλαμβάνουν: menus, οδηγούς, πίνακες πλοήγησης, πλαίσια, πλήκτρα, χάρτες των sites, θεματικά δέντρα, μηχανές αναζήτησης, χάρτες απεικονίσεων, χρώματα (για το φόντο, τις επικεφαλίδες, των τύπων γραμμάτων), και σύμβολα.

Το web προσφέρει τη δυνατότητα χρησιμοποίησης του ίδιου interface για διαφορετικές databases, κάνοντας ευκολότερο για τους χρήστες να μάθουν να αναζητούν αποτελεσματικότερα. Αλλά καλύτερα αποτελέσματα μπορούν να επιτευχθούν προσφέροντας διασταυρούμενη αναζήτηση πολλαπλών databases από μία οθόνη αναζήτησης ή μία υποβολή ερώτησης χρησιμοποιώντας Z39.50.

7) Σχεδιασμός οπτικής απεικόνισης των σελίδων του Web: Η οπτική απεικόνιση των σελίδων σχετίζεται με τις ανάγκες των χρηστών, τα αντικείμενα που καλύπτονται από τη web site, την αρχιτεκτονική της πληροφορίας, και τα εργαλεία πλοήγησης που προσφέρονται. Η προσθήκη γραφικών σε μία σελίδα web, μαζί με ιδιαίτερα γνωρίσματα όπως απεικόνιση σε κινούμενα σχέδια και ήχος, χρειάζεται να γίνει προσεκτικά, ζυγίζοντας τα υπέρ και τα κατά. Η καλή παρουσίαση των γραφικών είναι σημαντική, καθώς αποτελεί την αιτία της εμπιστοσύνης του χρήστη, και κυρίως την προσέλκυση του στο site. Τα μειονεκτήματα είναι ότι υψηλού επιπέδου γραφικά μειώνουν σημαντικά την ταχύτητα με την οποία το site φορτώνεται στη συσκευή του χρήστη και το τελικό προϊόν μπορεί να είναι κατώτερη αναπαραγωγή του πρωτοτύπου. Αυτό αποτελεί πρόβλημα για χρήστες που χειρίζονται ένα χαμηλού επιπέδου computer, browser, ή video card. Η βραδύτητα αυτή όχι μόνο αποτρέπει τους χρήστες αλλά η φτωχική αναπαραγωγή γραφικών γίνεται υπερβολικά ενοχλητική, και πείθει πολλούς να ζητούν τις πληροφορίες τους αλλού.

Απλή διάταξη, απλός σχεδιασμός, τακτική δομή και κατάλληλα χρώματα είναι σημαντικά, καθώς κάνουν την web site να διαβάζεται εύκολα, να πλοηγείται και να κατανοείται. Πράγματα τα οποία απωθούν είναι το πολύ κείμενο, φανταχτερά εικονίδια, μη κατάλληλα χρώματα κειμένου και σκοτεινό φόντο.

Αποφάσεις παίρνονται για τον προσδιορισμό της συλλογής των αρχείων που θα αποτελούν το κυρίως menu και τις συνδέσεις που πρέπει να περιλαμβάνονται σε καθένα από αυτά τα αρχεία. Πρέπει οι τοποθεσίες να οργανώνονται σε έναν αλφαβητικό οδηγό ή σε κάποια άλλη μορφή; Εναλλακτικές επιλογές είναι να ταξινομηθούν θεματικά ή αλφαβητικά σε ένα γκρουπ ή να ταξινομηθούν σύμφωνα με προτιμώμενη σειρά.

8) Προσθήκη των metadata: Τα metadata είναι δεδομένα σχετικά με δεδομένα. Στο web τα metadata παρέχουν περιγραφή, υποστηρίζουν την αναζήτηση διαμέσου κατάλληλης ευρετηρίασης σε μηχανές αναζήτησης, διευκολύνουν το management των σελίδων web, και επίσης παρέχουν πληροφορίες για την πνευματική ιδιοκτησία, τη διάταξη περιεχομένου, τη σχέση με άλλες πηγές, και άλλα στοιχεία δεδομένων που περιγράφουν το ντοκουμέντο. Σε αντίθεση με το HTML που χρησιμοποιείται για να παρουσιάσει πληροφορίες, τα metadata χρησιμοποιούνται για να περιγράψουν τις λεπτομέρειες γύρω από ένα ντοκουμέντο web.

Τα metadata περιλαμβάνουν όχι μόνο περιγραφικές πληροφορίες, αλλά επίσης πληροφορίες απαραίτητες για το management και την προστασία του πακέτου πληροφοριών που περιγράφεται (π.χ. δεδομένα γύρω από το

που βρίσκεται το πακέτο, ποιες είναι οι σχέσεις κυριότητας, τη ποιότητα και κατάσταση του, κλπ.). Υπάρχουν τρία επίπεδα δημιουργίας metadata για ένα πακέτο πληροφοριών: α) κωδικοποίηση, β) περιγραφή και πληροφορίες απαραίτητες για το management και την προστασία του πακέτου, και γ) παροχή πρόσβασης σε αυτή την περιγραφή.

Μερικά λογισμικά πακέτα ανάπτυξης web σελίδων συγκαταλέγουν αυτόματα μερικά metadata σε ιστοσελίδα. Τα metadata βρίσκονται στα κωδικοποιημένα HTML πεδία για τη σελίδα, όχι στην καθεαυτή σελίδα. Μπορούν να διαβαστούν από πολλές μηχανές αναζήτησης και άλλα εργαλεία ευρετηρίασης. Τα metadata είναι μία ενδεχόμενη λύση στο πρόβλημα των εκτενών και αδόκιμων λιστών από εγγραφές ως αποτέλεσμα αναζήτησης με λέξεις-κλειδιά. Η χρήση τους μπορεί να κάνει την αναζήτηση περισσότερο ακριβή. Προσοχή στα metadata κατά τη διάρκεια της δημιουργίας της web page θα βοηθήσει στην εξασφάλιση της ακριβούς συγκαταριθμησης και ευρετηρίασης της ιστοσελίδας από μηχανές αναζήτησης, και την κατάλληλη εμφάνιση τους στις λίστες των αποτελεσμάτων αναζήτησης.

9) Δημιουργία επιλογής "My Library": Πολλές Βιβλιοθήκες στην Αμερική και αλλού, προσφέρουν στην Web σελίδα τους μία επιλογή με την ονομασία «My library» στην ηλεκτρονική βάση των πηγών τους. Ο χρήστης μπορεί να δημιουργήσει ένα profile των ενδιαφερόντων του και να είναι ενημερωμένος για νέες προσκλήσεις, νέα άρθρα στις βάσεις δεδομένων, κτλ., και πληροφορίες από πολλαπλές βάσεις δεδομένων που ταιριάζουν στο profile του χρήστη.

10) Δοκιμή και Τροποποιήσεις: Πριν ή μετά την εγκατάσταση των σελίδων στο web server, η web site ως σύνολο και οι ξεχωριστές σελίδες πρέπει να δοκιμαστούν επιμελώς και να γίνουν οι απαραίτητες τροποποιήσεις. Οι δοκιμές πρέπει να περιλαμβάνουν έναν αριθμό από διαφορετικές διαστάσεις:

- Δοκιμή έναντι στους αρχικούς σκοπούς και στόχους καθώς και στις ανάγκες των χρηστών
- Δοκιμή των συνδέσμων και των υπηρεσιών τα οποία διατίθενται διαμέσου των σελίδων ώστε να διασφαλιστεί η λειτουργικότητα τους
- Δοκιμή των σελίδων σε όσο το δυνατόν διαφορετικούς browsers και διαφορετικών εκδόσεων ή παραλλαγών browsers, καθώς και σε διαφορετικούς computers και οθόνες, ώστε να διασφαλιστεί ότι ο σχεδιασμός του περιεχομένου δουλεύει διαμέσου διαφορετικών hardware και software
- Δοκιμή για την αναγνωσιμότητα του κειμένου και την κατατοπιστικότητα των χαρακτηριστικών πλοήγησης.

11) Καταχώρηση στις μηχανές αναζήτησης και στους καταλόγους: Δεν υπάρχει λόγος ύπαρξης web site εάν κανένας δεν την επισκέπτεται. Οι δυνατότητες που είναι διαθέσιμες στους δημιουργούς της ιστοσελίδας οι οποίοι θέλουν να εξασφαλίσουν ότι τα sites τους συμπεριλαμβάνονται σε μηχανές αναζήτησης και οδηγούς είναι οι παρακάτω: α) επικοινωνία με όλες τις μεγάλες μηχανές αναζήτησης και οδηγούς, και παροχή πληροφοριών για την web site, β) χρήση μίας από τις δωρεάν υπηρεσίες, οι οποίες στέλνουν πληροφορίες για μία ιστοσελίδα σε έναν αριθμό μηχανών αναζήτησης ή οδηγών, γ) χρήση μιας εκμισθωμένης υπηρεσίας, η οποία

υπόσχεται να διασφαλίσει την ευρετηρίαση στις μεγαλύτερες μηχανές αναζήτησης. Οι περισσότερες μηχανές αναζήτησης και οδηγοί προσθέτουν τις web sites στις βάσεις δεδομένων τους με δύο τρόπους: α) στέλνουν έξω "spiders" ή software robots για να αναγνωρίσουν καινούριες web sites, και β) δέχονται συστάσεις από δημιουργούς και χρήστες των ιστοσελίδων.

12) Δημοσιότητα και Προβολή: Με σκοπό να εκμεταλλευτούν την επένδυση τους, οι Βιβλιοθήκες χρειάζεται να κάνουν διάφορες ενέργειες για να διασφαλίσουν ότι όσο το δυνατόν περισσότεροι άνθρωποι επισκέπτονται το site τους. Αυτές είναι:

- Δημοσίευση ανακοινώσεων στον τύπο σε έντυπη και email μορφή
- Εξασφάλιση ότι όλα τα αναλώσιμα που χρησιμοποιούνται από την βιβλιοθήκη, όλες οι υπογραφές email, φέρουν το URL της web site
- Εξασφάλιση ότι ο μητρικός οργανισμός της Βιβλιοθήκης προβάλλει το URL στην web site του οργανισμού
- Δημοσίευση πληροφοριών για την ιστοσελίδα σε κατάλληλα newsletters, επαγγελματικά περιοδικά και τοπικές εκδόσεις
- Παρουσιάσεις σε συνέδρια, papers, και poster sessions γύρω από την web site, συμπεριλαμβάνοντας τοπικά συνέδρια και σεμινάρια σε άλλα επαγγελματικού και ειδικού ενδιαφέροντος πεδία
- Ενημέρωση των τοπικών Internet Service Providers, ώστε η ιστοσελίδα να καταχωρείται στους οδηγούς που μπορεί να δημιουργήσουν
- Προσφορά ανταλλαγής link! με Webmasters άλλων οργανισμών της τοπικής κοινωνίας ή του ειδικού ενδιαφέροντος πεδίου, για να αυξηθεί η κυκλοφορία και στα δύο sites
- Διερεύνηση για προγράμματα ανταλλαγής links, αν και πρέπει να έχουμε επίγνωση ότι πολλοί προσφέρουν μόνο ένα link στο site για κάθε δύο που παρέχονται σε αυτούς
- Ενημέρωση των Webmasters για οποιοδήποτε οδηγό ιστοσελίδων που είναι κατάλληλος, όπως οδηγός για Web sites βιβλιοθηκών, ή οδηγός στο θεματικό πεδίο που καλύπτεται από την Web site
- Υποψηφιότητα για τα διάφορα web site βραβεία

13) Συνεχιζόμενη συντήρηση του site: Είναι το στάδιο της διαδικασίας σχεδιασμού και ανάπτυξης της web site που απαιτεί σημαντικό χρόνο και προϋποθέτει συνεχή δέσμευση για ενημέρωση του site. Αν αυτό δεν συμβεί, η ιστοσελίδα θα γίνεται όλο και λιγότερο σχετική με τις πραγματικές ανάγκες των χρηστών και θα φαίνεται ξεπερασμένη στο ταχύτατα εξελισσόμενο περιβάλλον του Internet. Τα ακόλουθα, ανάμεσα σε άλλα, είναι απόψεις για συνεχή αξιολόγηση και συντήρηση της ιστοσελίδας:

- Παρακολούθηση του τρόπου χρήσης της
- Συνεχιζόμενη αξιολόγηση της έκτασης κατά την οποία οι ιστοσελίδες συναντούν τις ανάγκες των χρηστών
- Συνεχιζόμενη αξιολόγηση του site σε σχέση με τις νέες εξελίξεις στην τεχνολογία της πληροφορίας γενικότερα και στο Internet ειδικότερα
- Ενημέρωση του υπάρχοντος περιεχομένου
- Πρόσθεση νέων υπηρεσιών και ειδικών περιεχομένων
- Έλεγχος και συντήρηση των links
- Συντήρηση των σχημάτων πλοήγησης
- Έλεγχος της ευρετηρίασης του site από μηχανές αναζήτησης και οδηγούς και ενημέρωση αυτών

- Συντήρηση του hardware και software που υποστηρίζουν την ιστοσελίδα
- Εκπαίδευση προσωπικού και χρηστών
- Συνεχιζόμενη δημοσιότητα και προβολή, ιδιαίτερα σε σχέση με τυχόν αλλαγές στο site
- Σχεδιασμός για το μέλλον

14) Περιοδική τυπική αξιολόγηση: Κάθε web site πρέπει να επιθεωρείται σε τακτά διαστήματα. Οι βιβλιοθηκονόμοι χρειάζεται να ξέρουν πώς συμπεριφέρονται οι χρήστες στο καινούριο ηλεκτρονικό περιβάλλον. Για παράδειγμα, τα cookies μπορούν (μέσα σε όρια) να μας πουν το υπόδειγμα χρήσης από ένα άτομο.

Είναι σημαντικό να αναγνωρίζουμε τις ανάγκες των χρηστών και να εξασφαλίζουμε ότι αυτές αντικατοπτρίζονται στην web site. Εκπαίδευση, ομάδες χρηστών, news groups, και συνεχής χρήση, είναι σημαντικές πλευρές της συνειδητοποίησης για συντήρηση.

15) Ποτέ μην αλλάζεται το URL σας: Όταν καθιερωθεί, η διεύθυνση της Βιβλιοθήκης στο Internet δεν πρέπει να αλλάξει. Ωστόσο, αυτό δεν είναι πάντα δυνατόν να αποφευχθεί, και υπάρχουν αιτιολογημένοι λόγοι οι οποίοι δικαιολογούν την *αλλαγή* ενός URL, όπως η μεταστροφή σε ένα διαφορετικό web provider. Σε αυτή την περίπτωση, μια ειδική διαδικασία ακολουθείται η οποία διευκολύνει την μεταβολή χωρίς να διακόπτεται η πρόσβαση για τους χρήστες.. Καταχωρούμε ένα σημείωμα για την *αλλαγή* της διεύθυνσης στην τρέχουσα web page και μετά προβάλλουμε την καινούρια διεύθυνση σε δύο μορφές: Την καταχωρούμε στην οθόνη και προβάλλουμε ένα ενεργό hypertext link από την 4αυτή σελίδα στην καινούρια. Αυτή η «two web page» διαρρύθμιση πρέπει να παραμείνει στο Internet για 2-4 μήνες για να δώσει την ευκαιρία στα άτομα και στους οργανισμούς να προσαρμόσουν την αλλαγή.

Οι ευκαιρίες που προσφέρονται από το Web είναι πολλές και εξαιρετικά ενδιαφέρουσες. Είναι γεγονός ότι η ανάπτυξη της web site και η συντήρηση της είναι συνεχιζόμενες ενέργειες για τις οποίες οι πηγές και το προσωπικό χρειάζονται σε συνεχιζόμενη βάση. Είναι μία διαδικασία που μπορεί να βοηθήσει τους βιβλιοθηκονόμους να σχεδιάζουν κατάλληλα για τη δημιουργία και το management της web site της Βιβλιοθήκης η οποία θα προωθήσει τους σκοπούς και τα αντικείμενα της Βιβλιοθήκης και θα βοηθήσει στην εξυπηρέτηση των αναγκών των χρηστών.